



ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ
ΛΕΥΘΟΥΝΤΗΣ ΑΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΙΔΡΥΤΗΣ : ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

ΤΟΜΟΣ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΟΣ ΕΝΑΤΟΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ

1951



ΜΑΒΙΛΗΣ

[ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ]

Πριν από ένα μήνα, συμπληρώθηκαν τριάντα οχτώ χρόνια από το θάνατο του Λορέντζου Μαβίλη (29 - 11 - 1912). Τόν θυμηθήκαμε και του αφιερώσαμε λίγες σελίδες σ' μια άλλη κρίσιμη ώρα: το Δεκέμβριο του 1940. Γυρίζουμε και τώρα στη ζωή και στο έργο του για να προβάλουμε ένα ωραίο παράδειγμα: τον ήρωα-ποιητή. Η «ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ»

Ο Μαβίλης είναι ένας απ' τους βαθύτερους και σύγχρονα απ' τους πιο τρυφερούς νεοέλληνες ποιητές. Η υπερευαισθησία του τον βοήθησε να γλίψει τις λεπτότερες χορδές της λύρας. Ένας συγκρατημένος λυγμός και μιὰ φλόγα κι' αυτή συγκρατημένη είν' όλο του τό έργο.

Η τεχνική του άψογη.

Η «Λήθη», τό «Μούχρωμα», ή «Εύθανασία», τό «Exelsior», ή «Κρήτη» είναι τραγούδια που δέ οβύνουν κι' άξιζει άληθινά να μάς άπασχολεί περισσότερο ή σεμνή, ή άπεριττη αυτή ποίηση. Είναι άνάγκη να διδάσκεται και στα σχολεία για να έννοηθεί κι' άγαπηθεί περισσότερο απ' τὰ παιδιά που και κείνα με τή σειρά τους θα μάθουν και στα δικά τους τὰ παιδιά μιὰ μέρα να τόν άγαπούν και να τόν θαυμάζουν.

Έγώ τό πρώτο ποίημα που έμαθα στο παιδί μου ήταν ή «Καλλιπάτειρα» κι' άξέχαστη μου μένει ή συγκίνηση του ποιητή σαν άκουσε κάποια μέρα να τήν ψιθυρίζουν δειλά δειλά τὰ παιδικά του χείλη...

Όστούσο ό άνθρωπος στέκει πάνω κι' απ' τόν ποιητή. Τόν θυμάμαι. Λές και προσπάθησε να κρύψει τό μεγαλείο του, να λιγοστέψει τήν έντύπωση που έδινε τ' αντίκρουμα τής έπιβλητικής του κορμοστασιάς και τής ματιάς του. Τό θεϊκό του κεφάλι γεννούσε τό θαυμασμό και σ' έκανε να τόν κυττάς άμίλητα, τδνοιώθε και χαμογελούσε με άπειρη καλωσύνη. Όλα τότες άλλαζαν. Αύτός που σου φαινόταν άπρόσιτος, γίνονταν ξάφνου σαν ένας παλιός γνώριμος, ένας τρισάγαπημένος φίλος. Γιατί ό Μαβίλης ήταν πάνω απ' όλα ένας τρυφερός Κορφιάτης, που καθρέφτιζε στα γαλανά του μάτια τή γλύκα τής θάλασσάς του. Ένα ήμερο, άπλό και άπόλυτα καλό πλάσμα. Να τόν είχε ή ζωή πολύ βασανίσει; Πούθε να πηγάζει αυτός ό πεσσιμισμός, που είναι διάχυτος σ' όλο του τό έργο; Δέ μάς τό φανερώνουν οι στίχοι του κι' ό ίδιος δέν έμίλησε ποτέ γι' αυτό.

Ζητούσε μάς στα ιδανικά τήν άπολύτρω-

ση κι' άναζητώντας στάθηκε στο μεγαλύτερο: Τήν Πατρίδα. Έγινε πατριδολάτρης μέχρι μανίας. Από κεί άντλησε τό τελευταίο, τό υπέρτατο ιδανικό του: Τό θάνατο. Η λατρεία τής Πατρίδας και του θανάτου! Ν' άγκαλιάσει τό θάνατο πολεμώντας για τήν Πατρίδα! Κι' άδραξε τήν εύκαιρία, μιάν ακόμα φορά, γιατί καθώς ξέρουμε κι' άλλες φορές παλαιότερα είχε πολεμήσει για τήν Πατρίδα του με τήν ίδια πάντα λαχτάρα.

Κείνο τόν καιρό είχε χαθή ένας απ' τους πρώτους άεροπόρους μας, ένα άξέχαστο παλληκάρι, ό Καραμανλάκης. Ο Μαβίλης που πάντα ζήλευε ένα τέτοιο τέλος, σαν τό έμαθε σκυθρώπασε και ειπε: «Ο Καραμανλάκης πέθανε κι' έμεις είμαστε ακόμα έδω;» Τέτοιος πόθος του θανάτου τόν κρατούσε.

Όταν ό Ρώμας τόν ζήτησε για συμπολεμιστή, δέχθηκε με χαρά και περηφάνεια. Ήρθε να μάς άποχαιρετήσει άργά τό βράδυ. Φορούσε τήν κόκκινη στολή του Γαριβαλδηνού. Δέν κάθισε καθόλου, σεργιανούσε πάνω κάτω σαν τ' άνυπόμονο τ' άτι που βιάζεται να όρμήσει. Απ' τὰ λόγια του νοιώσαμε πως δέν πίστευε κι' ούτε που τδθελε να γυρίσει πίσω.

Μας έμίλησε για τήν άδελφή του, που ήταν πολύ μεγαλύτερή του στα χρόνια, και του στεκόταν πάντα σα μάνα στη ζωή και τόν έννοιώθε όσο κανένας άλλος: «Σαν τήν άποχαιρετούσα στους Κορφούς με κύτταξε στα μάτια και μου ειπε: «— Λορέντζο, τώρα δέ γυρίζεις άλλο!»

Μας τό ειπε αυτό έτσι, χαμογελώντας, σα ναθελε να μάθη τί σκεφτόμαστε και μεϊς. Μά έμεις, που τὰ λόγια αυτά μάς είχαν άνατριχιάσει, σωπαίναμε. Η ψυχή μας ήταν πολύ βαρειά. Σηκώθηκε να φύγει, βιαζόταν γιατί θα ξεκινούσαν χαράματα. Μας άποχαιρέτησε έναν-έναν. Φαινόταν άνέκφραστα εύτυχισμένος. Μας απ' τό παραθύρι τόν κυττάσαμε άμίλητοι ώσπου χάθηκε. Κάτω απ' τό φώς του φαναριού ό πορφυρός

του χιτώνας φάνταζε σαν αίμα, σύμβολο του θανάτου πρὸς τὸν ὁποῖο βιάδιζε μὲ τόσο καμάρι!

Σὲ λίγες μέρες ἀρχίσαμε νὰ λαβαίνουμε δελιάρια ποὺ μᾶς ἔστελνε ἀπ' τὰ διάφορα μέρη ποὺ περνοῦσαν, ἀπ' τὸ Βόλο πρῶτα, ἔπειτα ἀπ' τὸν Τύρναβο, ἀπ' τὴ Σιάτιστα, ἀπ' τὰ Γρεβενά. Κι' ὕστερα τίποτα, τίποτα πιά.

Βόλος 27. X. Σάββατον 1912

Κυρία!

Σήμερον ἐφθάσαμεν ἰδῶ τὸ βράδυ. Ἄποψε ἦ αὔριο φεύγουμε γιὰ Λάρισα, καὶ ἀπὸ κεῖ θὰ Σᾶς στείλω τοὺς χαιρετισμοὺς μου. Σᾶς παρακαλῶ πολὺ νὰ μοῦ χαιρετίσετε τὴν Κυρίαν Ἀῦραν καὶ τὴν Καν μητέρα Σας.

*Ὁ εἰλικρινὴς φίλος

Λ. Μαβίλης.

Τύρναβον 30. X. 1912

*Αγαπητὴ Κυρία!

*Αναχωροῦμεν σήμερον διὰ Τσαρλτσιανὰν ὅπου θὰ διανυκτερεύσωμεν. Χαιρετι-

σμοὺς εἰς τὴν Καν Ἀῦραν καὶ εἰς τὴν Καν μητέρα Σας.

*Ὁ φίλος

Λ. Μαβίλης.

Γρεβενά 11. Κυριακὴ

Κυρία,

Εἴμεθα ἰδῶ ἀπὸ χθὲς. Ἡ υγίεια εἶναι καλὴ. Βρέχει ἀκατάπαντα. Προσκυνήματα εἰς τοὺς οἰκέλους σας.

Λ. Μαβίλης.

Σιάτιστα 6 Νοεμβρ. 1912

Φίλη κυρία

Εἶμαι καλά. Ἐλάβαμε χθὲς μέρος εἰς τὴν ἀπόκρουσιν μιᾶς ἐπιθέσεως ποὺ μᾶς ἔκαμαν οἱ Τούρκοι. Σήμερον ἦ αὔριον προχωροῦμεν. Σᾶς χαιρετῶ καὶ Σᾶς παρακαλῶ νὰ χαιρετίσετε τὴν Καν μητέρα Σας καὶ τὴν Καν ἀδελφήν Σας.

*Ὁ φίλος Σας

Λ. Μαβίλης.

Σὲ λίγο ἔφτασε ἡ εἶδηση τοῦ ἥρωϊκοῦ του θανάτου, στὴ μάχη τοῦ Δρίσκου.

ΜΥΡΤΙΩΤΙΣΣΑ

